Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

RAPPORT

EXAMENRESULTATEN 2014
Scholengemeenschap Bonaire
afdeling vwo

LISEO BONERIANO

Plaats: Kralendijk
BRIN-nummer: 30GR
Onderzoek uitgevoerd op: 15 oktober 2014
Conceptrapport verzonden op: 10 november 2014
Rapport vastgesteld te Tilburg op 18 december 2014

Reproductie van het rapport zonder toestemming van de inspectie of de school/instelling vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 15 oktober 2014 een specifiek onderzoek uitgevoerd op Liseo Boneriano afdeling vwo naar de examenresultaten 2014. In 2014 telde de examenklas van de vwo afdeling 18 leerlingen.

Aanleiding
De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende:

Na de examens 2014 bleken de resultaten van de afdeling vwo Liseo Boneriano fors gedaald te zijn. Niet alleen het gemiddelde CE cijfer viel laag uit, maar ook het verschil tussen CE en SE was fors vergroot. De inspectie heeft besloten om een nader onderzoek uit te voeren waarin de examenresultaten van de afdeling 2014 nader zijn bestudeerd en geanalyseerd.

Toezichthistorie
Vanaf 2011 heeft de Inspectie van het Onderwijs verschillende toezichtactiviteiten uitgevoerd op de school. De inspectie heeft voortgangsgesprekken gevoerd en er zijn diverse kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd. Deze hebben allen plaatsgevonden in 2011, 2012 en 2013.

Onderzoeksopzet
De examenresultaten 2014 zijn vergeleken met de resultaten van 2012 en 2013. Tevens is in beeld gebracht waar de tegenvallende resultaten door werden veroorzaakt en wat de school gaat doen om haar examenresultaten te verbeteren.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten geanalyseerd.
- Onder de leerlingen is een vragenlijst uitgezet waarin leerlingen bevraagd zijn naar hun oordeel over het didactisch handelen.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met de directie, leraren, leerlingen en ouders.

Opbouw rapport
In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht.

2. CONCLUSIE

Onze conclusie voor de afdeling vwo Liseo Boneriano luidt:

Wij concluderen dat door elkaar versterkende factoren de resultaten van de afdeling vwo van Liseo Boneriano achteruit zijn gegaan. Dit is het gevolg geweest van een negatieve sfeer in het team, gebrekkige aansturing van het vwo team, te weinig begeleiding en ondersteuning van de leerlingen, motivatieproblemen bij de leerlingen en een gebrekkige communicatie met de ouders. Om de resultaten te verbeteren zal de school moeten werken aan de volgende punten:

- Versterk het opbrengstgericht werken van de docenten. Dit betekent dat zij zicht hebben op de leerresultaten van de leerlingen, de resultaten analyseren, doelen stellen en planmatig en resultaatgericht werken (binnen en buiten de les) aan het bereiken van zo hoog mogelijke opbrengsten voor alle leerlingen.
- Bied de leerlingen:
    - scherp zicht op hun vorderingen door oefenexamens van het juiste kaliber;
    - feedback op het resultaat hiervan door de docent/corrector;
    - structuur aan, voor de reflectie hierop door de leerling en voor de wijze waarop de leerling vervolgacties moet uitvoeren. De leerling wordt hierdoor meer eigenaar van zijn leerproces.
- Versterk het mentoraat en zorg voor eenduidigheid in aanpak van de mentoren.

- Informeer ouders over het welbevinden en de resultaten van hun kind op school. Laat ze toezien op de studiehouding.

Op basis van de analyse willen wij nadere afspraken maken met het Liseo Boneriano vanwege onvoldoende opbrengsten. Met de directie en het bestuur hebben wij afgesproken dat wij nadere afspraken met de school maken over het volgen van de tussenresultaten. Daarnaast wordt gedurende het schooljaar, door de inspectie, een digitale vragenlijst onder leerlingen uitgezet. Deze afspraken worden vastgelegd in een toezichtplan.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit van de opbrengsten zijn gekomen.

De ontwikkeling van de opbrengsten van de afdeling vwo van het Liseo Boneriano laat een dalende lijn zien. De eindexamenresultaten van 2014 zijn ten opzichte van 2012 en 2013 sterk gedaald.

VWO	2011/2012	2012/2013	2013/2014
CE	6.1	5.84	5.08
CE-SE	0.3	0.37	1.08

Het gemiddelde cijfer van de centrale examens van vwo was 6.1 en is nu een 5.08. De discrepantie tussen de CE en SE cijfers is, gemeten over één jaar, zeer sterk vergroot. Op de vwo afdeling steeg de discrepantie van 0.3 naar 1.08. Dit is een groot verschil en daarmee is voor de vwo afdeling de discrepantie te groot naar Europees Nederlandse maatstaven en bevindt zich buiten de norm van 0.5 punt.

Uit een nadere analyse van de cijfers blijkt dat in 2014 op 12 vakken een lager CE cijfer is behaald dan een 5.5, terwijl het gemiddelde SE cijfer een 6.2 betrof. We kunnen concluderen dat het gehele eindexamen over de hele linie onder de maat is gemaakt en niet slechts enkele vakken. Op het gemiddelde SE zijn hogere cijfers behaald. Er kunnen vraagtekens worden geplaatst bij de moeilijkheidsgraad van de schoolonderzoeken.

In februari 2014 werden de problemen al geconstateerd door de school. Toen bleek 38 procent van de leerlingen een voldoende rapport te hebben en de SE cijfers waren bijzonder laag. Er is toen groot alarm geslagen en in mei bleek volgens de school een "wonderbaarlijk" herstel. 83 procent van de leerlingen kreeg een voldoende rapport. De gemiddelde SE cijfers bleken fors te zijn gestegen.

In totaal hebben 18 leerlingen examen gedaan. Uit de analyse op leerling niveau blijkt dat 5 leerlingen, die het vwo examen voor een tweede keer deden, allemaal in één keer zijn geslaagd. Van de 13 leerlingen, die het vwo examen voor de eerste keer deden zijn 8 leerlingen gezakt en 5 leerlingen geslaagd.

De school heeft een uitgebreide evaluatie laten uitvoeren onder docenten, leerlingen en ouders. Deze evaluatie hebben we bestudeerd en we komen tot de volgende conclusies.

Er is sprake van een samenloop van omstandigheden en deze omstandigheden hebben elkaar versterkt. Uit de evaluaties blijkt dat docenten en leerlingen in een negatieve spiraal zijn terecht gekomen. Kernpunten zijn:

- Vorig jaar was er een negatieve sfeer binnen het team vanwege onderlinge conflicten. Ook de aansturing van een teamleider die inmiddels vertrokken is, speelde hierbij een rol.
- De eerste SE week was slecht georganiseerd en na de eerste week zijn te weinig interventies gepleegd om de resultaten te verbeteren. Steunlessen zijn wel gegeven, maar werden slecht bezocht. Daarnaast zijn de leerlingen onvoldoende getraind in het maken van SE's en CE's. Leerlingen waren daardoor minder goed voorbereid op de examens.
- Er is weinig gedaan aan de studiehouding van de leerlingen; leerlingen hebben weinig steun ervaren bij het plannen van leerstof en docenten hebben hen te weinig gecontroleerd en gestimuleerd.
- Docenten hebben te weinig eisen gesteld aan de leerlingen. Zij geven aan dat vanaf vwo 4 de lat hoger kan liggen.
- Een aantal leerlingen heeft voor de SE week te horen gekregen dat hen een profiel was aangeboden dat achteraf gewijzigd moest worden omdat het ongeoorloofd bleek te zijn. Zij raakten daardoor ongemotiveerd. Binnen de school wordt te weinig aandacht besteed aan de profielkeuze en de regels voor een profielkeuze zijn onvoldoende nageleefd.
- Ouders hebben weinig terugkoppeling ontvangen over de prestaties van hun kind en hebben daardoor te weinig kunnen toezien op hun kind en het bijsturen op de studiehouding.
- Het examen Nederlands was volgens ETE in 2014 bijzonder moeilijk (zie Examenblad 45, augustus 2014) en verklaart ook het lage gemiddelde CE cijfer van een 4.9.

In het team zijn de onvoldoende examenresultaten hard aangekomen. De volgende acties zijn inmiddels uitgevoerd of uitgezet:

- Na de zomervakantie is een gesprek gevoerd met ouders van de leerlingen, die zijn gezakt. Daarnaast heeft een bijeenkomst plaatsgevonden met ouders van nieuwe examenleerlingen. In deze gesprekken zijn afspraken gemaakt om de driehoek ouders, leerling en school te versterken.
- Mentoren zijn van de leerresultaten van hun leerlingen op de hoogte en gaan gedurende het jaar in gesprek met de leerlingen en hun ouders.
- Aan het begin van de les controleren alle docenten het huiswerk.
- Behalve dat er steunlessen worden gegeven is er ook een start gemaakt met huiswerkklassen onder toezicht van docenten waarbij de verschillende richtingen (zaakvakken, exacte vakken en talen) zo goed mogelijk zijn afgedekt.
- Na de eerste SE week worden leerlingen verplicht om steun- en bijlessen te volgen.
- De mediatheek is opengesteld voor de leerlingen.

De inspectie heeft een vragenlijst uitgezet onder 55 leerlingen op het Liseo Boneriano. De vragenlijst is afgenomen in een 2^{e} en 4^{e} klas. Daarnaast is er een gesprek gevoerd met een aantal leerlingen uit verschillende jaarlagen. Uit de resultaten van de vragenlijst en het gesprek blijkt dat:

Leerlingen over het algemeen tevreden zijn over hun school.

- De sfeer tussen leerlingen op de school en in de les
    - De onderlinge sfeer tussen leerlingen is goed.
    - Schoolregels zijn duidelijk en leerlingen worden er op aangesproken.
    - Leerlingen weten bij wie ze voor hulp terecht kunnen.
    - Bij pestgedrag wordt over het algemeen ingegrepen.

- Zorg en begeleiding:
    - Over de extra bijles en steunlessen zijn leerlingen verdeeld. Leerlingen uit de bovenbouw zijn minder tevreden dan de leerlingen in de onderbouw.
    - Er zijn grote verschillen, in de steun die de leerlingen ervaren, tussen hun mentoren.
    - Er kan in de bovenbouw meer aandacht worden besteed aan de keuze van het profiel, het vakkenpakket en de vervolgopleiding.

- Leraren en lessen:
    - Leerlingen ervaren grote verschillen tussen docenten, maar ze zijn over de doelmatigheid, structuur en de uitleg van de les over het algemeen tevreden.
    - Leerlingen vinden dat hun docenten zelf het grootste deel van het lesuur aan het woord zijn en er weinig samenwerkingsopdrachten plaatsvinden.
    - Er wordt weinig persoonlijke feedback op toetsen gegeven en er wordt onvoldoende aangegeven waarom een antwoord goed of fout is.